

Latweefchu Uwiſes.

Ur augſtaß Geweſchanas = Kummiſſiones ſianu un nowehleſchannu.

Nr. 42. Zettortdeenâ tannî 18tâ Oktober 1823.

No Z e l g a w a s.

Tannî obtrâ Oktober deenâ Dohbeles Latweefchu Mahzitaja un Baſnizas=teefas peefehdetaja Dr. Richter wezzakais dehls preekſch Baſnizas=teefas eekſch wiſſahm tahm ſinnafchanahm, kaß pee Mahzitaja waijaga irr, tappe pahrlaufihts, un labbi un pareiſi atbildeja, mihtam tehwan par preeku, few paſcham par gohdu.

No E m b u t t e s.

Gan klahjahs labbus un Deewam patihkamus darbus tam Darritajam par gohdu iſpau-deht, talabbad nu arridsan ſchinnis Latweefchu Uwiſchu lappâs tohp pagohdinata ta peeminneſchana ta nelaiſa zeeniga dſimts Kunga no Nodagges muſſchas eekſch Embuttēs Baſnizas teefas, ka wahrds no Korff bij. Schis Kungs pateefi gohdajams ſawas taiſnibas dehl ihpaſchi prett ſaweem dſintu laudim, par furreem wiſſch ſcheit dſihwojoht weenumehr ar gudru mihleſtibu un ſchehlaſtibu irr walbijs, ka tee neween iſturrigi, bet arridsan gudri un deewabihjigi laudis buhtu, tadehl wiſſch arri us winnu behrneem un jauneem laudim luhkodams, ſkohli un ſkohlmeiſteru apgahdaja. Un ka nu ſchi winna mihliga gahdaſchana muſſſcham paliktu, irr wiſſch ſawâ mantofchanas grahmata eerakſtijs, lai 1000 appali dahlberi kâ weena nolikta manta pee Nodagges muſſchas paliktu, no furreem tahs rentes, kaß 60 dahlberus pa gaddu iſneſs, tai ſkohlai ſchinni nowadba us muſſſchigeem laikeem par labbu nahktu. Uſſwehrita lai tadehl paleek ſcha nelaiſa zeeniga no Korff Kunga peeminna ſcheem Nodagneekeem lihds behrnu behrneem.

No Rendes 17tâ September.

Pa muſſſu widdu rudſi ſcho gadd ſlikti iſde-wuſſchees, waſſareji puſſlihds. Tas muſſſu

laudim jo gruhti nahkt, jo pehrna gadda truhkums winnus lohti iſtuffſchojis; bet ko buhs darriht! Muſſſu palauſchana un zerriba ſtahw us ſchehligu Deewu, kaß no Winna nahkt, janem par labbu woi tiht woi netiht. Deewa prahts naw muſſſu prahts, un Deewa zelli naw muſſſu zelli!

No L e ſ t e n e s.

Nu jau trihs gaddi, ka mannâ Eſtrutteles draudſe weena ittim labba apgahdaſchana pehz lauſchu Krohna dohſchanahm irr eezelta. Zeenigs dſimts Kungs ſawam pagastam ſemmi par galwas naudas lauku ſchehligi wehlejis, un iſſkats ſaimmeeks taggad itgaddâ ſchinni laukâ weenu puhru weetu eekſch rudſeem apſtrahda un diwi eekſch auſahm. Papue tohp no muſſſchas ſuhdota, par to muſſſchai ſalmi un pel-lus paleek. Tâ nu wiſſ pagasts 45 puhru weetas ar rudſeem apſehj un 90 puhru weetas ar auſahm. Ta labbiba, ko iſkull, tohp pahrdohtha un wiſſa nauda pagasta lahde eelikta. Pagasta=teefa makſa no ſchihſ naudas wiſſas Krohna dohſchanas un allaschin wehl kaß atleekahs lahde.

Tapatt arri mannâ Leſtenes draudſe us Kluges muſſſchu zeenigs dſimts Kungs ſaimmeekeem 2 puhru weetas iſſkatram nowehlejis, lai tur auſas iſſehj, ka warretu ahtraki iſtapt no paradeem laukâ. Raut jelle tahda ſchehliga apgahdaſchana arri zittur notiktu, wiſſuwairak tur, für galwas naudas un parradu makſaſchana ſchinnis lehtds laikds laudim warren gruhti nahkt. W.

No I t a l i a s.

No Rohmas pilſata diwi leelus notikkumus Wahzu awiſes rakſta. Zuhſ ſinnat no Luttera ſtahtseem, ka Rohmâ Pahweſts walba, ne

ween kà laizigs Kungs, bet kà Kattolikas
 Basnizas augstakais wirsneeks. Kas taggadin
 tur par Pahwestu irr, tam wahrds: Pius
 tas septitais un winsch lohti deewabihjigs un
 labs Kungs irr, kas dauds gruhtas deenas fa-
 wâ muhschâ redsejis. Pee ta irr winsch leelu
 wezzumu peedsihwojis, jo winnam jau 81 gads,
 bet tomehr farwâ ammatâ wehl to strahda,
 kas wajadsigs irr. Schim wezzam un wahjam
 Basnizas-waldineekam nu irr wezzuma gallâ
 ta nelaimē gaddijusees, ka winsch no fawa raf-
 stama galda zeldamees plahnâ pakrittis un kah-
 ju falausis irr. Gan gruhti zerreht warreja,
 ka tahdâ wezzumâ wehl warretu atlabbotees,
 bet Deews farwu paligu dohd, un tas augstais
 wez = tehws jo deenas jo labbaks tapdams,
 schinni reisē gan atwesselosees. — Taggad
 fadsird, ka wezzais Pahwests tatschu nomirris
 un jau paglabbahts.

Ta ohtra leeta irr, ka Rohmâ ta wissu wez-
 zaka kristiga Basniza, Pahwila Basniza fau-
 zama, ar ugguni irr aisgahjusi. Schis notif-
 kums tapehz irr wehrâ leekams: 1) Schi
 Basniza bija lohti wezza, un pehz tahs leelas
 Pehtera Basnizas ta wissu leelaka Rohmas
 pilfata. Winmas wezzums jau lihds 1400 gad-
 deem sneeds. 2) Winna bija lohti branga un
 pilna no dahrgahm wezzu-laihu peemimahm.
 Zumts bija no Zeedera kohka balkeem, un
 eekschâ bija pihlari no dahrga marmora un zit-
 teem dahргеem afmineem. Tas nu wiss irr
 fadedsis, tee marmora pihlari zaur ugguni irr
 par kalkeem fadedsinati, un wiss wezzu laihu
 brangums irr taggad weenâ ihfâ brihdi ispho-
 stihstis tappis. Wissu wairak par tahm bran-
 gahm durwim schehlo, kas schinni Basnizâ bija.
 Tahs bija no snalka warra ween, un preeksch
 1000 gaddeem no weena Greekeru Keisara
 schinkotas tappuschas. Nu irr iskuffuschas
 un wiss skunstes un wezzuma gohds irr pagah-
 jis. Semmes leetas ne pastahw; Deews ween
 paleek muhschigi!

Kehnini un Leelkungi pateesibu ne
 nem par launu.

Weens Englanderu Kehninsch, Zehkabs
 wahrda, bija usnehmis daudfreis lahdeht un

nodeewatees. Kahdâ fwehtdeenâ isbrauze zee-
 recht un us reisi eedohmajahs weenâ Basnizâ
 peebraukt, kurrâ ihsti labs un flawehts Mah-
 zitais mahzija. Kad schis paschu Kehniniu
 Basnizâ mannija, winsch tulihst no fawa mah-
 zibas gabbala atkahpe un fahze no lahsteem un
 lahdeschanas runnaht. Kehninsch usmannigi
 paklausija, un kad spreddikis bija beigts, pee
 Mahzitaja gahje tam leezinaht, ka winna Dee-
 wa wahrdi effoht ittin labbi bijuschi. Bet, tã
 fazzija winsch wehl, kã jelle tas nahze, ka juhs
 tahdu mahzibu usnehmat, kas schihst fweht-
 deenas Bihbeles wahrdds nemas newaid? —
 Us to Basnizas-kungs tã atbildeja: Juhst
 leelaugstiba bija no fawa zetta nogreesees,
 un tapehz es dohmaju, ka arri man peeklah-
 tohs, no manna zetta magfenihst atstaht.

Schē nu Kehninsch par launu ne nehme, kad
 winna nelabums tappe ar gudribu pahrahts;
 bet muhsu laikos retti kahds gribb pateesibas=
 wahrdu dsirdeht, un dasch maš zilweziusch
 stipri prett Mahzitaju uspuhstahs, kad schis
 winnu kahda launa eeradduma labbad pamahzi-
 dams pahrahtu. Slikti laiki, lepni zilweki! —

Braunschweigas-semme irr stipri aisleegts,
 fwehtas deenas meddiht. Bet pats Leelkungs
 jeb Erzogs, lohti leels gehgeris bija, un daschu-
 reis ir paschâ fwehtdeenâ us jakti isgahje.
 Weenreis arri fwehtdeenâ jakti turrejis, agri
 pahrnahze un Basnizâ gahje, dohmadams,
 ka winna Pils-basnizas-kungs gan nu ar mee-
 ru buhschoht. Schis, farwu spreddiki fohschi
 ndurr un ne wahrdu no fwehtdeenas saimoscha-
 nas ne falka. Bet spreddiki un luhgschanas
 beidsis, winsch ta pascha Semmes-tehwa pa-
 wehleschanu par fwehtdeenas-jakti rohkâ kampf
 un to no weena galla lihds ohtram islassa.
 Erzogs, labs un prahstigs Kungs buhdams,
 to ne mas par launu ne nehme, bet to liffumu
 strahpes-naudu papihre eesehgeletu Basnizas-
 kungam nosubtija, kas kwittanzi par to dewe.
 Un no ta laika schis Leelkungs fwehtdeenas
 wairs ne meddija, pats wairs to ne darridams,
 ko farweem pawalstneekem bija aisleedsis.

Kas to rakstijis, labpraht sinnaht gribbetu,
 woi Kursemme arri aisleegts irr, fwehtas dee-

nâs jakti turreht un pa mescheem aureht un taureht, kamehr zitti laudis Basnizâs Deewu luhds un dseed? — Wînsch arri gan gribbetu sinnah, fur muhsu semneeku jaunekli jo labprah, swehtdeenâs eetu, woi pee sakku dsihfchanas meschâ, woi pee Deewa wahrda mahzefchanas Basnizâ? Buhs Basnizâ eet, tad ne weenam newaid walfas, tad mahjas jakohp, behrni jaglabba, lohpi jaganna; — bet lai tiffai dsenn meschâ, fur brandwihns, balta-maise woi kahdi kappeeki dabbujami, tad gan redsefi, ka wiffi buhs nohst! tad ne Deews, kas bauflus dewis, ne mahjas, kas kohpjamas, ne behrns, kas glabbajams, ne lohps, kas gammams! —

Teefas fluddinaschanas.

Pehz augstahm pawehleschanahm tahs Kursemmes Gubernementa Waldischanas ne buhs ne kahbus kohku traufus, kâ muzzes, enfurus, pussenkurus zittâ, ne kâ gadda tirgus laikâ Zelgawâ pehz pahrdohfchanas eewest, jo tam Zelgawas muzzineeku ammatam zaur to leela flahde noteek un pehz wezzeem liffumeem naw brihw, tahdus kohku traufus Zelgawâ eewest. Tadehl tohp fluddinahts, kâ Pullizei un Rahtsteefai pawehlehts, tahdus kohku traufus, fo wehl eewedd, pagallam un bes maksas atneimt. (3)

La Kursemmes Gubernementa Waldischanâ irr pawehlejusi, ka wiffahm Pullizes-teefahm us to buhs raudsiht, ka tas Aisfrauklê teem weddejeem isbehdsis zella laupitais Silimon Aniffimow un wiama beedri tee zella laupitaji Pehter Zwannow un Semen Zwannow, kas wiffi trihs Kreewu drehbês apgehrbti, taptu sanemti un zeefumâ eelikti.

Kad tas saldatâ Ehrnest Mîffel, kas no Ap-prikkes muishas Aisputtes aprinki par refruti bij nodohs, no Nihges isbehdsis; tad ta Kursemmes Gubernementa Waldischanâ wiffahm Pullizes-teefahm pawehl pehz schi isbehguscha saldata mekleht un noliktâ terminê farvus rapportus eefubtiht.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Gohdibas, ta Watwaldineeka wiffas Kreewu Walsts u. t. j. pr., tohp no Strundas pagasta-teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas praffischanas pee ta Trju muishas fainneeka Siguscha Zohma, kas newarredams wairs par fainneeku tannis mahjâs buht, un par furra mantu zaur spreeschanu no schihs pagasta-teefas konfurse irr listâ, zaur scho teefas fluddinaschanu un safaufschanu aizinati, lai wiffwehlafti lihds to 30to Oktober mehnescha deena schi gadda, pee schihs pagasta-teefas teizahs.

Strundâ, tai 30tâ August 1823. (1)
(S. W.) Steppin Jurris, pagasta-wezzakais.
C. Szonn, pagasta-teefas sfrihweris.

No tahs Allschwangas pagasta-teefas no-spreefts: lai wiffi tee, kam kahdas taisnas praffischanas pee teem islikteem Allschwangas fainneekeem Kalnarrâij Zohm un Rinke Zehkop irr, par furru mantu konfurse nospreesta, tai 16tâ November deenâ pee schihs pagasta-teefas ar farwahm geldigahm parahdischanahm atnahf.

Allschwangas pagasta-teefa, tai 2trâ Oktober 1823. (2)

Pihschlu Rahtsch, pagasta-wezzakais.
H. Meyer, pagasta-teefas sfrihweris.

No Lottrines pagasta-teefas wiffi parradudeweji ta nomirruscha Dhschneekes fainneeka Raschohku Janna, kâ arridsan to Dhschneekes fainneeku Plahne Jahna un Nuisemneeka Jurra, kas parradu labbad no farwahm mahjahm irr islikti, scheitan tohp aizinati, lai eelsch to no liffumeem noliktu terminu scheitan peeteizahs un sagaida, fo teefa spreedihs. Lottrine, tannit 9tâ August 1823. (1)

(Nr. 12.) Sahrnu Jannis, pagasta-wezzakais.
W. G. E. Thiel, pagasta-teefas sfrihweris.

No Kruschkalna muishas pagasta-teefas wiffi tee, kam taisnas parradu praffischanas no ta pee Kruschkalna muishas peederriga un islikta fainneeka Zuschle Trizza irraid, par

Kurra mantu schodeen konkurse nospreesta, tohp
fasaukti, pee saudefchanas sawas teefas, lihds
20tu Oktober schi gadda, woi paschi woi zaur
weetneeku, kur tas irr wehlehts, peeteiftees.
Kruschkalna muischas pagasta-teefa 17ta Sep-
tember 1823. (1)

Smiltneeku Zahnis, pagasta-wezzakais.
Karl Mattihson, pagasta-teefas skrihweris.

Daschas leetas, wiswairak semneeku dra-
nas, kas leekahs sagtas effam, pee Wentes
Pilskunga-teefas irr nodohatas. Tee kam pee-
derr, lihds schim wehl naw peeteifuschees, un
tadehl scheid wisseem tohp sinnamu darrihts,
lai tee eeksch 6 neddelahm no tahs appafscha
rakstias deenas pee schihs teefas to taisni pa-
rahda, jo pehz schi nolikta laika tahs peemin-
netas leetas tanni 29ta Oktober deena schi gad-
da uhtropè taps pahrdohatas. Wentes Pils-
kunga-teefa, tanni 13ta September 1823. (2)

Pilskungs Heyking.
C. B. Schiemann, Altkuahrs.

No Kabillas pagasta-teefas tohp sinnamu
darrihts, ka pee Kabillas mahjahm, Jaunsemn
wahrdâ, 4 sirgi peeklibuschis: 1 behrs ehrfels
ar baltu sihmi peerai, 4tru gadduwezs; 1 melns
sirgs ar pagarrahm krehtim, 8 gaddu wezs;
1 melns sirgs ar eefirmeem paslehpeneem,
12 gaddu wezs; 1 behra fehwe ar melntu asti
un melneem farreem, 9 gaddu wezza. Kam
schee peederr, lai scheid peeteizahs, un tas
pehz skaidru parahdischanu sawu peederrumu
un pehz usturru un isdohschanu atlihdsinascha-
nas, sawu lohpu atdabbuhs. Kabillas pagasta-
teefa, tanni 22tra September 1823. (1)

Us pawehleschanu,
Ruhdu, pagasta-teefas skrihweris.

Tanni nakti no 11ta us 12tu September dee-
nu schi gadda tam pee Kruschkalna muischas

peederrigam fainneekam Russe weens bruhni
raibs (scheffis) sirgs no gannibahm nosagts,
un wiinna weeta weena gaischi palsa fehwe
4 gaddu wezza atstahata tappufi. Kas scho
peeminnetu scheffi atneffihis, jeb taisnu sinnu
no tam dohs, tas peenahkamu atmakfaschanu
dabbuhs. Kruschkalna muischa 17ta Septem-
ber 1823. (1)

Karl Mattihson, pagasta-teefas skrihweris.

Zittas fluddinaschanas.

Tanni 2tra Oktober mescha klahat pee Unnes
muischas-Galla krogga, Sweedru wandersellim,
ar wahrdu Eggers, kamehr gulleja, ahdu ful-
lite ar wissu sawu mantu, nosagta. Te bija
eekschâ 23 Dukati un 2 Sweedru naudas pa-
pihres, weena no 20 Dahldereem, ohtra no
10 Dahldereem Banko; wehl tumfschi sitti
fwahrki, pellaki fwahrki un bikses, 1 pahris
seltanu nankin bikschu, 2 westes, 6 krekli,
1 pahris pussahbaku un zittas drahnas. Kas
par scho sahdsibu warr taisnu sinnu pee Dohbe-
les wahzeeschu Mahzitaru Diston isteikt, tas
dabbuhs 5 sudr. Rubb. pateizibas naudas.

Us Krohna Stelpes un Esseres muischas ru-
dsu lauku swesch sirgs irr gaddijees; kad nu
lihds schim neweens to meklejis, tad scheidan
tohp fluddinahts, lai eeksch 4trahm neddelahm,
tas kam peederr, Stelpes muischâ peeteizahs,
ja ne, tad taps pee teefas kur peekriht nodohats.
Stelpes muischa, tanni 1ma Oktober 1823.

M. Tomnies, muischaskungs.

Deenesta lauschu meklefchana.

Tohp meklehts no weena Runga, kas Merz
mehneshu beidscht, jeb April 1824 sahkoht,
us Wahsemmi gribb aisbraukt, fullainis. Tahs
zittas isteifschanas pehz schi fullaina Rummela
muischâ, Gramsdes kirspehle, 4tras juhdses
no Leepajas, irr dabbujamas. (3)

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 459.